

Előfizetési feltételek:

Fizetendő Debreczenben.

Egész évre 2 frt

Fél évre 1 „

Községeknek 62 kr. évi postadíj előleges

beküldése után ingyen.

Egyes szám ára 4 kr.

Szerkesztőségi és kiadói iroda:

Rózsa-tér 16-dik sz. házban, (kenyér-piac)

Vilmos sörészártnak szomszédságában.)

Kéziratok vissza nem adtnak.

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI
ÉRTESÍTŐ.

TÁRSADALMI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

Hirdetési díjak:

Négy-hasábos petit sorát 5 kr.; többszo-

rútl 4 kr.

Nagyobb és többszöri hirdetéseknek nagyon

kedvező engedmények tételnek.

Bélyegdíj: minden beiktatásért külön 30 kr.

„Nyitott”-ben megjelenő közlemény

minden petit sora 15 kr.

Hirdetések és előfizetések helyben a kiadói

hivatalnál, Csáthy Fer. és Társa, Telegraf

K. Lajos és László Albert könyvkereske-

desében, Budapest: Goldberger A. V.,

Blockner J., Eckstein Bernát és Haasenstein

és Vogler, Bécsben, Prágában Haasenstein

és Vogler, A. Oppelk, Schaleck H. és

Párisban, Hamburgban és Majnai-Frank-

urthban: G. L. Daube és Mosse Rudolf

hirdetési intézetében fogadtatnak el.

Schlauch biboros és Debreczen.

— Szept. 26.

A mikor e sorok megjelennek, dr. Schlauch Lőrincz biboros megyei püspök már beérkezett városunkba, a kálvinista Rómába, melynek ez uttal másodikor vendége.

A legmélyebb tisztelettel üdvözljük őt körünkben, midőn főpap kötelemét teljesíti, közel 3000 hivatelt bérálni, hitében megerősíteni jött.

Ha valahol, úgy Debreczenben lehet igazán elmondani, hogy a különböző vallású hitfelekezetek közt a legpéldásabb viszony ápolatik s a felekezetek vállaltatva igyekeznek a város, a polgárság mindenféle érdekét előmozdítani.

Debreczenben a lakosság $\frac{1}{10}$ része Kálvin János tanainak hódol, de azért a magisztrátus mindenféle felekezetet egyenlőn támogat erkölcsi és anyagiilag is.

Emelkedik is sok iskola és fog emelkedni a jövőben is.

Különösen a r. katolikus felekezetnek van most két nagyszabású alkotása, mely a figyelmet felkelti. Az egyik a felső leányiskola, mely már meg is nyílt, a másik a r. kath. algimnázium kiegészítése főgimnáziummá.

E két nagy alkotás össze van forrva városunk illusztris vendége, dr. Schlauch biboros nevével és nemes szívének biznyságával: áldozatkésziségevel.

Csak a mult számban közöltük, hogy a r. kath. felső leányiskola részére 30 ezer forintot utaltványozott s tudja mindenki, hogy a gimnázium kiegészítésére 300 ezer koronát áldozik.

E tényei mutatják, hogy a biboros rokonszenvezik városunkkal, mely szinte áldozatot 200 ezer koronát ad a fenti célra.

De Schlauch biboros áldozatkészége nélkül a második főgimnázium nem létesül, már pedig égető szükség van rá, s ép ezért felekezeti különbség nélkül oda kell hatni, hogy a biboros aggályai elenyésszenek ez iskola ügyére

nézve s hogy „légyen” szavára elő is álljon minél hamarabb.

A magyar kath. egyház egyik legnagyobb főpapja, ki állami életünkben is nevezetes vezérszerepet visz párfogásába vette a Kálvinista Rómát s áldozataival tiszteletünket, nagyrabecsülésünket és szeretetünket érdemelte ki.

Óhajtuk, hogy az isteni gondviselés nyújtsa életét nagyon sokáig, hogy a közművelődés előmozdítása érdekében nemes szíve mind többet alkothasson, a melyek emlékét megörökítik az idők végéig.

Legyen a biboros szívből üdvözölt gyakori vendége az ő kálvinista Rómának.

Némó.

A magyar nép és a gazdálkodás.

Ezer évet élt hazánk földművelő népe és valahogy csak birt megállni a saját lábán. Jólétben és szűkölködésben, számtalan viszontagságon keresztül folytatta gazdálkodását, őseitől öröklött mód szerint, keveset törődve a gazdálkodás elméletével. Sőt valljuk be őszintén a jó emberek inkább még előítélettel viselkedtek minden újítás ellen mindazzal szemben, a mi ellenkezett megszokott hagyományokkal. „Megéltünk mi a nélkül a mai napig, meg fogunk mi a nélkül élni azontul is”.

Pedig ez nagy tévedés. Igaz, hogy megélt eddig a mi földművelő népünk, ezer éven keresztül. Sőt nagy része néhány századdal tovább is, a mennyiben még a magyarok bejövetele előtt is itt állt ezen a földön. Megélték valahogyan tűrhető viszonyok között, bár nincs bizonyítva, hogy nem élhettek volna talán jobb módban, a vagyonossággal, az általános jólét magasabb fokán. Hogy valamivel több szalonát rakhattak volna kenyérükre, hogy az a bizonyos csirke, mit IV. Henrik király minden parasztnak óhajtott vasárnapra, gyakrabban került volna a bognácsba.

De ma a viszonyok aiposan megváltoztak. Hazánk földje, az a kövér zsiricsöpp, mely a monda szerint a menyországból pottyant ide: hazánk földje nem lett termékenyebb, de lejjebb szállt a buza ára. A viláfgazdaság megváltozásával, nőttével több nem a mi gabonánk az, mely döntő szerepet játszik nyugoti szomszédaink piacán. Azok az idők, mikor a német sógor boldognak érezte magát, ha megvehette a magyar lisztet, fájdalom megszűntek.

én rajtam bosszút, mert őseim sohasem leveleztek szíves közreműködésével?

Az ember nem születik a poste-restante iránti megvetéssel a világra. Nekem is volt jobb véleményem róla.

Mikor amolyan szörnyen kiskorú pesti voltam, jobb ügyhöz méltó rajongással a szerelmi vigjátékok és ah! tragoediák első felvonásának tekintettem ezt a dolgot. Abból az időből való tragoediám Juliája feltétlenül poste-restante levelez Romeójával. (A hitelesség kedvéért közlöm, hogy nekem csak abból az időből való szomorujátékaim vannak, melyeket humánus ember lévén nem adok ki.)

De jóhiszemű fellelésem komédiákban, bobózatokban nyert igazat, melyeknek gyakran én voltam a hőse.

Annyi viszontagság után sötét gyűlölet szállta meg egész valómat mindazon gyöngéd viszonyok iránt, melyeknek egyik oszlopa a poste-restante volt.

Az én kedélyem instálom határozottan költői, legalább ezt sikeresen tudtam bebeszélni familiám-nak, kik bennem tekintik a jövő irodalom ma élő klasszikusát, kinek művei majdan megostromolják az Olympust, hogy nevemben visszacsókolják (szinte csak homlokukon) a muzsát, tulajdonképeni édes anyjukat.

Tehát a nevezett költői kedélyem elragadtatva bámulja mindég a szendén egymáshoz simuló, rózsaszínű felhők közt lebegő szerelmeseket.

Bámulatom első fejlődési korszakában a vágyhoz vezetett.

A vágyhoz, hogy találjak valakit, ki hajlandó lenne hozzámimulni a szabó remekhez, mely rajtam diszlett, ki hajlandó lett volna elképzelni, hogy az említett rózsaszínű felhők ily alkalmakkor színeket meg nem változtatva leszállnak minket övezni.

Minden második csinos szemű lányról, kinek válla széle-ebb volt, mint dereka, feltételeztem a fentebb megkívánt kellem tényeket.

Igy történt aztán, hogy napokig lángoló pillan-

Óriási vámmakkal sújtják mindenütt termékeinket és gyakran legyőz az ádáz verseny, melyet ki kell állanunk a hatalmasan fejlődő Oroszországgal, a népes India, a szűz Amerika és Ausztrália östermelésével.

A földművelő, míg szorgalmának kevesebb hasznát látja, igényei éppen ellenkezőleg nagyobbak lettek. Nem él többé oly puritán egyszerűségben, mint hajdan. Ő is kiakarja venni szerény részét az általános fényűzésben. S bár kivethetné minél nagyobb mértékben, daróc helyett selyembe járhatna, kenyér helyett lágy kalácsot ehetne! De hogy a megélhetés nehéz problémáját sikeresen megoldhassa, fokozottabb igényeit kielégíthesse, gazdálkodását egészségesebb, a kor vívmányainak megfelelőbb alapokra kell fektetnie. A termő rög művelésére ma nem elegendő többé két keze munkája, fárasztania kell az elméjét is, hogy az általános versengésben megállja helyét. Nem szabad mindig csak a szokott utakon haladnia, hanem újabb és újabb ösvényeket kell felkutatnia, melyek az elszegényedés sivatagjának elkerülésével a jólét birodalmába vezetnek.

Magyarország az újabb időkig földművelő ország volt, melynek ipara ugyszólván alig létezett. Meg kellett teremteni s valljuk meg, hogy ez eléggé sikerült. És pedig nagyrészt sikerült az állam által szervezett iparszakoktatás révén, mely iparszakoktatásnak jelességéről az ezredéves kiállításunkat látogató külföldiek csak a bámulat hangján tudnak szólni. Különösen a németek, kiknek ipara a művelődésnek oly magas fokán áll, irigységgel konstatálják, hogy ipari szakoktatásunk az övéket túlhaladja, sőt ugyszólván ideális.

A földnek művelése azondan nálunk az ugynevezett „par excellence” földművelő országban még sok kívánni valót hágy fent. Nem mintha Magyarhonban nem találhatnánk szintén mintagazdaságokat, melyek a szakfelfiak őszinte bámulatát kihaladják. Ő igen, a nagy uradalmak az ezredéves kiállításban hivalkodnak, milyen kitűnően értik intéző tiszteik az intenzív gazdálkodást, Főhercegek és előkelő urak saját pavillonjaikban, vagy a mezőgazdasági csarnokba, az erdészeti, a halászati pavilonokban nem egy vívmányt mutatnak be, nem egy jó példát szolgáltatnak, mely széles körökben utánzást érdemelne.

De a kisebb gazda még mindig messze mögötte áll az osztrák, a német, a francia parasztnak, ki sokalta kisebb területen, háládatlanabb talajon jóval nagyobb eredményeket tud elérni, mint a mi

tásokkal mint bösz hódítok jártam az utcán nem gondolkozva másról, mint az anyák szerencsétlenségéről.

Szegény anya! Elengedi mit sem sejtve leányát, meglát engem és vége!

Nagy tömegbe kevert egyszer a tömegek égi rendező bizottsága, nem kimélve egy kis szöszke kékszem tulajdonosnőt sem, kinek szemérmetlenül fényes lakkezpője és fekete harisnyája volt.

Megsugtam neki a poste restante titkát, remélve a legjobbat.

És én irtam. Kaptam is randevut. El is jött a bátyja és ha jól tudom alaposan meg is ijesztett.

Édes E... a én szeretem magát higgye meg! Maga kétkedik benne, ezt meg én hiszem. A két lelki tényt összehasonlítva rajtam van a bebizonyítás terhe. Megteszem tehát.

Az elmondottakból sejtethi, hogy néma megvetéssel suttogom a poste-restantismusban szenvedő szellemi kisdereket és erkölcsi óvodásságnak bélyegzem az így kiválasztott összeköttetést (a mely a nők emancipálása óta nem is elég titkos).

Daczára ily gyűlölségnek, hogy higgyen nekem, irtam magának poste-restante.

Benedek Zoltán.

H a r a g.

Irtam: Tornai Barna.

Ugy történt, hogy mikor szentjakab Jakab Boldizsár koporsóját letették a családi sírboltba, Jakab Ernő is ott ment a két asszony huga, meg a két sógora után. Sokan már nem is tudták ki az. Régen elkerült innen a szülőföldjéről a vad idegenbe. Megbarnult az arca, megszeledett a válla, komor s hideg lett a tekintete. Mikor a két huga kisírt szemekkel visszafordult a koporsótól, csak oda-borultak a vállára szótlan, zokogva s a hatalmas férfi rájok hajolt és sirt, mint azelőtt régen.

földművelő népünk. Eléri pedig az által, mert gazdálkodásában nemcsak a hagyományos praxisra van utalva, de birtokában van a helyes elméletnek is, mely őt a rendelkezésére álló jövedelemforrások czélszerűbb kiaknázására képesíti. Levetkezte előítéleteit és számolni tud a kor viszonyaira.

A mit az állam az ipar érdekében tett, nem szabad elmulasztani a földművelők javára sem. Hisz ők képezik eddig nemcsak a lakosság zömét, hanem az állam életfentartó erejét is.

Emelni kell tehát minden áldozattal népünk gazdasági nevelésén a gazdasági szakoktatás útján. És pedig nem csak az iskolában az ifjaknál, hanem a felnőtteknél is, tanfolyamok és előadások rendezésével.

A szegény földművelőnek manapság kemény harcot kell vívnia a modern gazdasági élet kalauzaival; ha már nincsen mód ezeknek a szabadságvesztézetése nélkül való kiirtására, lássuk el a gazdaembert minden anyagi és szellemi fegyverrel, hogy e harcban az ő részén maradjon a győzelem.

A ki nemzetünk művelődését és nagyságát a szíven hordja: a kormány, a társadalom, mindenki járuljon tehát saját erejével népünk gazdasági nevelésének emeléséhez. Nem mondjuk, hogy ez irányban még nem történt volna semmi. De a mi eddig történt, a cél elérésére nem elegendő.

Sem az állam, sem a társadalom nem fogták fel ez irányban kötelességüket avval az áldozatkésziséggel, melyet a pusztuló gazdasági helyzetének komolysága érdemel. Igaz, hogy az állam ereje sokfelől van igéybe véve. Mindamellett megfontolandó, hogy a töke, melyet népünk gazdasági nevelésének emelésére fordít, produktió befektetés mely a gazdasági közönség vagyonsodása által elérhető nagyobb forgalom és nagyobb adóképeség által kamattól visszatérülne.

A társadalom pedig egyesületek alapításával s iskolák támogatásával, a felnőttek oktatásával szintén sokat tehetne az állam feladatának könnyítésére. S bizony elhíhetjük, hogy a gazdasági egyletek működése áldásosabbnak mutatkoznék, mint a pártkörökben elszavalt kortesbeszédnek. Mert utóvégre népünknek nem hangzatos politikai frázisokra, hanem kenyérre van szüksége!

Irodalom és művészet.

— A magyar harci vitézség lelkesítő nagy képe tárul fel előttünk, ha a most vett füzetet lapozgatjuk a Szalay-Baróthy-féle „Magyar nemzet történeté”-nek, számszerint a 46-ik füzet egész soro-

Mert sirtak így együtt már egyszer; akkor is itt, a sírbolt viszhangzó ívei alatt. A két gyöngye szöke lány ott zokogott az életerős ifjú vállán. Ez biztatta őket, csitította s a könnyei odaperegtek a szöke hajfűrtökre.

Az édes anyjukat, azt a halvány arcú szomorú asszonyt hozták ide le, a ki itt alussza álmát. Jakab Boldizsár összevont szemöldökkel állott ott s a három gyerek, ha rá nézett, odanyilalt valami a szívükbe; — nagyon árvaak voltak.

A mogorva rideg ember még a koporsónál sem lágyult meg, hogy legalább most békítette volna meg a feleségét azért a sok szenvedésért.

Mert sokat szenvedett; aztán mikor már érezte, hogy nem bírja tovább, odahívta a fiát, simogatta szép, barnafűrtös fejét:

— Ugye gondját viseled a kis hugaidnak, szeretni fogod, nem hagyod el őket?

— Nem soha!

— Védelmezd őket mindenben.

A fiú bólintott rá s hullt a könnye a sovány, kiaszott kézre.

— És szeretni fogjátok az édesapátokat mindig, mindig!

Egy óra múlva árvaak voltak.

És úgy éreztek az árvaságot, féltek az apjuktól s mikor komor, téli estén a tanuló szoba divánján összebujtak, a fiú mesélt nekik s aztán a vége mindig az volt: én szeretem édes apát! — És a kis lányok szepegeve fogadták „én is, én is!”

Már csak egy év volt hátra, aztán kimehettek az ősi kuriára és az öreg Jakab Boldizsár dicsekedve mondta, hogy már a gondot átadja emberré nőtt fiának. Öröm volt a faluban, mikor a földes ur szép fával, meg az anygalarcu leányával visszaköltözött a régi kastélyba és mintha Jakab Boldizsárt is megváltoztatta volna a friss levegő meg a százados fák hús árnya, a patak zugása. Széledt lett és vidám s az volt az egész ház is. Az maradt mindaddig, míg a fiatal Jakab Ernő oda nem áll az apja elé s meg nem mondta, hogy házasodni akar.

T A R C Z A.

Dal egy csókról.

Addig mondtam, mondogattam:
Ajkad csupa kinyílt rózsza —
Hogy magamnak — bárha lopva —
Szakasztottam egyet róla....

S hogy megjártam: a himpora
Lelkemre szállt szerzte... szerzte
S kinyílt tőle egyszerűben
Örök, igaz — szerelemre....

Vond vissza majd, kedves lányka,
Hátha úgy jársz, hátha... hátha,
S lelkedben is kinyíll tőle
A szerelem szép virága.

És az ősz csak mosolyogjuk,
Ha majd itt-ott sohajt fakaszt,
Mig mi ketten őrizhetjük
Lelkünkben a — rózsás tavaszt.

Kovácsi Kálmán.

Poste-restante.

— Csevegés. —

Hangzatos czime és modern közvetítője a titkolódzó szerelmeskedésnek.

Te miattad akasztottam le a rozsdás lantot, hogy elpengessem a jeremiádomat, melyeket te szültél.

Miért is okozott ez a fogalom nekem annyi kellemetlenséget, sőt bosszúságot. Talán azért állt

szata a törökkel vívott csatáknak vonul el előttünk írásban és gazdag, egykoru képdíszben. Rudolf királynak kedvez a harci szerencse. A török uralom fényes csillaga halványodni kezd Magyarországon és a hosszú háborúskodások után közelgünk az 1008 évhez, mely az óhajta-óhajtott békét hozta, — bár csak rövid időre. Füzetünket egy rendkívül szép és művészes képmelléklet díszíti. „Az ifjú Tököly menekülése” címen, Székhely Bertalan után. Ezen felül következő érdekesebb illusztrációkkal bővítködik füzetünk, u. m.: Mária Erzsziána főhercegnő, Báthory Zsigmond erdélyi fejedelem neje, Kánsfeld Károly herceg, Esztergom ostroma 1595-ben, Visegrád ostroma 1595-ben, Sainán nagy vezér, Tergovits ostroma 1595-ben, csata gyurgyevonál (a hist. Chron. Pannoniáé cz. 1607-ben megjelent műből) Temesvár ostroma 1596-ban, Hatvan megvétele 1596. VI. Mohamed szultán, (egykoru metszet.) Eger ostroma 1596-ban, a mezőkeresztesi csata, Báthory Endre bíboros aláírása, Báthory Endre halála, Báthory fej, Mihály vajda, Bástia György, Bástia emlékérmé, Tata visszavétele 1597-ben, Pápa visszavétele 1597., Pálffy Miklós a győri hőscsképe és aláírása, Győr visszavétele 1596-ban.

Előkelő folyóirat. Az általános képviselői választások előestéjén, midőn a magyar nemzet lázas éberséggel követi a politikai élet hullámveréseit s a midőn a pártárhazok elkeseredettségére a kormány és ellenzéki sajtó mérsékeltabb organumait is idegessekké és elfogultakká teszi. Fokozott érdeklődést kell hogy keltsen a Székely Sámuel szerkesztésében megjelent „Politikai Hetiszemle” a mely a lap tárgyalása és független magatartásával rövid három évfennállása alatt irányadó polgári körünk elsőrendű organumává felküzdötte magát. Közgazdasági, társadalmi, irodalmi és művészeti rovata e lapra a magyar társadalom elitejének igényeit szolgálja, a miért is klubokban, kaszinókban, olvasó körökben és nagyobb kávéházakban különös kedveltségnek örvend. A „Politikai Hetiszemle” az országnak ez az egyetlen komoly irányú hetilapja, azonkívül még fényes kiállítás, gazdag és változatos tartalom, etikai és szellemi színvonal tekintetében valóssággal vetekedik a külföld legjobb hetirevueivel. A nagy körültekintéssel, sok izséssel és meglepő szakértelemmel szerkesztett Hetiszemlére ezért teljes késséggel felhívjuk a művelt s előkelő olvasó közönség becses figyelmét. A „Politikai Hetiszemle” előfizetési ára félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. Szerkesztőség és kiadóhivatal VIII., Kerepesi-ut 17.

Karcolatok.

— Innen, onnan, mindenünnen. —

Szeptember 21-ik óta hivatalosan megkezdődött az — ős.

Hát hiszen érezzük már mindannyian, mert a hűvösen fújdogló őszi szél emlékeztet arra, hogy lesz ám nem soká hidegebb idő is és kell a meleg — gunya!

Bizony sok ember nem bánná, ha a hideggel ki lehetne egyezni legalább száz perccentre.

A színészek, újságírók és színészbarátok nagy lakomára gyűltek egybe e hét elején.

Volt felköszöntő mindenfelől béségesen.

E szerint a komédia megkezdődött azon az estén.

Az apai szeretet nyilatott át szíven s tettetett nyugalommal szívtá tovább pipáját, mikor azt kérdezte:

— Jó! És ki lesz a menyem?

— A Libor Ilés Krisztinája.

Hallatlan harag gerjedt a büszke Jakab Boldizsáron.

— A Jakab Boldizsár fia egy jött-ment leányt vesz el! Nem, soha! Talán még idehozná az ősi portára! Lelöleked téged is meg azt a személyt is s aztán nem lesz fiam!

— Azt a leányt ne sértgesse s ha úgy tetszik, Jakab Boldizsárnak nincs fia!

Nem kérte az apját, jól ismerték egymást. Mikor a fiskális kezébe adta az anyai örökséget szép, fényes aranyokban, az engesztelhetetlen gyűlölet és dacz el tudott búcsúzni a két kis szomorú hugától. Halványak voltak, reszkettek, szeliden multak a hatalmas férfhoz; szóval nem marasztalták, csak könnyes, nagy szemük beszélt. És azt hitték, hogy Ernő egy-két nap múlva visszajön, hiszen édes anyja mondta, hogy — szeressük édes apát.

És a fiú elment megsértve, haraggal s a Libor tanító Krisztinája tudta, hogy nem jön többé a fölbes ur fia hozzá.

Mikor a barna Krisztától bucsuzott remegett a hangja s a kis kert rácsára támaszkodva vigasztalgatta a leányt:

— Krisztina, ha visszajövök magát is elviszem. Vár-e rám?

A leány ránézett sötét szemeivel s bús mosollyal felelte:

— Már akkor tán meg sem fog ismerni. El fog engem felejteni.

— Soha Krisztina, soha!

A kis Karolina meg Anna hiába várták napnap mellett vissza a bátyjukat. Tavasz ment, ős jött nem győzték várni. Egyszer aztán kinyílt az őszi tavaszuk is s elrepültek egy új fészekbe, hol a szerelem s a boldogság lakott s az öreg Jakab Bol-

Csak hogy ekkor még — sugó nélkül ment a dolog.

Azt panasolja egyik újság, hogy a városházánál nem igen tartják be a hivatalos órákat.

Sok hivatalnok 10 órakor még nincs 11 órakor már nincsen a hivatalban.

No hiszen megtörténni megtörténhetik az ilyesmi, — ki tehet róla.

Legjobb volna, hogy baj ne legyen, a hivatalos órákat, mint a zsebórát — z a l o g b a c s a p n i. Vajjon akadna-e a ki kiváltaná?

A város jog és pénzügyi bizottságában többen nem akarják a jövő évi költségvetést úgy tárgyalni, hogy a felemelt tisztí fizetések is benne legyenek, míg a miniszter helyben nem hagyja magát a szervezeti szabályzatot.

De végre is letárgyalták, mert hatott az az érv, hogy eléggé van már Debreczen ugy is az ország előtt e tény nélkül is blamirozva.

Hát bizony a kinevetésre sokszor is rászolgáltunk mostanában.

Debreczenben még a kutyák közt is nagy különbséget állapított meg a közgyűlés.

A tanyai kutyákra nem vetett adót, míg a többire igen.

A miniszter aztán azt mondta rá, hogy nem oda Buda!

Adóköteles a tanyai kutya is, hogyha nem nyájörz, mert az egyik eb, de a másik is — kutya!

A szerb miniszter tanács — a mint hírlik elhatározta, hogy ezentul minden miniszternek kijár havonta ezer darab fain cigáró.

Okoson. Egygyel több jó bizonyíték arról, hogy a kormány önzertes és — nem feledkezik meg magáról soha.

Hogy a városi közgyűlés elhatározta az új városház építését, azt értjük.

Azután elhatározta, hogy nem építi, hát ez sem érthető.

Hogy a városnak új szervezeti szabályzatot készítették, az se csodálatos.

Ha aztán a miniszternél kérvényezik, hogy valamiképp meg ne erősítse, hát lehet, még ezt sem kell a csoda-bogarak nemes seregébe iktatni.

De az már valósságos tünemény számba megy, hogy nem kéri az adó fizetéseket teljes beszüntetését, a városház bezárását, jogszolgáltatás szegre akasztását s a Hortobágnak a vagyonos osztály közti felosztását.

Hiszen egy-két blamázs nem a világ, nem a világ, no de nem a világ!

Igaz beszéd az, hogy „lassan járj, tovább érsz.”

De mi már itt Debreczenben annyira lassan kezdünk járni, hogy a rák valósságos verseny-paripa hozzánk mérve!

A szeg fejére ütött Márk Endre ur, mikor a szintársulati ismerkedési estélyen, — amugy kurtán mondta, — hogy a szinagazgató felesége ne avatkozzék bele a férje dolgaiba, hanem legyen otthon derék házinő.

dizsár ismét rideg, komor lett s szomorú magányában álmódott arról, mikor még Jakab Boldizsárnak volt fia.

És a fiú ott a vad idegenben, a hajó kényelmes kajútjében, a világjárások ezer mulatsága közt csendesen, magánosan élve gondolt arra, mikor a kis hugaival együtt sutogta szeretőjüket édes apát.

Egy bánatos, halvány arcú zavarta meg az álmát.

Szeretni fogjátok mindig? mindig!

A viharedzett ember nyugtalan, ideges lett, míg egy szép napon békült szívvél, derült kedéllyel tért vissza az elhagyott otthonba, hogy megmondja az öreg Jakab Boldizsárnak: a fiad rosszat keserűt álmodott, itt van bocssás meg neki!

Érezte az apai kar ölelését, a vizotlítás, a megbékülés boldogságát s szíve felvidult, mikor a nagy park hatalmas fáinak lombja bőlöngött felé. S a mint a falu nagy utcáján a zörgős paraszt bricskán közelebb jutott a régi portához. A falu kis harangjának csengésére szomorú emlék szorította össze a szívét, a keserű sejtelen mardosta a lelkét.

A tárt régi kapun idegenül ment be, oda-vegyült a gyászkiérezethez, alig ismerték, sokan tán nem is, aztán a két asszony huga borult hangtalan zokogással a vállára.

A templomból jöttek vissza; az egyik huga megállott, a vizontlítás mosolya villant át arcukon. Hosszu, sovány, száraz asszony volt, szeplős arczczal, sötét semeit félig eltakarta az előre huzott kendő.

Jakab Ernő csendesen odaszól a másik hugának:

— Kivel beszél Karola?

Ez kerekre nyitja a szemét, csodálkozva kérdi:

— Hát nem ismered? A másodtanító felesége a Libor Tinka.

Hát igaz, hogy a mostani szinagazgató nem bánja akármi történik is a színháznál, csak a szinpad után első szenedélyének a főzésnek szentelhesse üres idejét.

— Hej! Ha Tiszainé is így cselekedett volna, ma is szinagazgató volna itt Tiszai!

A tavalyi, meg az idei új bor is igen egyforma ám már.

Ez is igazság, mert egyformán — szédítnek.

Okos urnk vitatkoznak most azon, hogy mi legyen?

Főreáliskola-e, vagy főgimnázium?

Ej, szavazzassák meg a diákokat, majd külső akkor, hogy mire van szükség!

Persze: — egyikre sem.

Némó.

HÍREK.

Ösz.

Hideg, borzongató szél sivit végig a fák meg-ritkult lombjain s a szürke fellegek mögöl bágyadtan tör elé a sápadt napsugár.

Beköszöntött az őszi szept. 21-én hivatalosan s a motszó hideg szél siralmaiban tudatja, hogy uralmát átvette.

A nap már korán nyugalomra tér s vége a hosszú szép estéknek, a miken olyan édesen el lehetett merengeni a természet szépségén.

Korán kigyulnak a lámpák és elérkeztek a hosszú téli esték, melyeknek unalmait oly nehéz elűtni színház s más egyéb szórakozás mellett is.

De a barátságos érintkezések felfrissítik a kedélyeket s megteremtik az őszi esték báját, melyek a szűkkörben már épp azért édesebbek.

És hulldogálnak a sárga levelek, a lombok ritkulnak, csak a szél fűtyül s sebb hazába költözték a madarak.

Hja! Az idő ősze jár.

— **A király nevenapja.** Október 4-ikét a király nevenapját az idén is hagyományos hűség, nagy ünnepekkel ülik meg szerte Magyarországon. Az ünnepből Debreczen város is kiveszi a maga részét. — A templomokban istenitisztelek lesznek, a melyekre Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester az összes polgári és kstonai hatóságokat meghívja.

— **Dr. Schlauch Lőrincz** bíboros nagyváradi megyei püspök ma d. u. a 3 óra 47 perczkor városunkba érkezett s a legnagyobb ünnepélyességgel fogadtatt. Harangok zúgása mellett vonult be a Piacz-, Kossuth- és Bathányi-utcákra a r. kath. templomba, hol ünnepélyes istenitisztelek tartatik. Holnap és holnapután lesz a béralkozás. A mai napon a küldöttségek tisztelegtek a bíborosnál. A köz- és magánépületek, valamint a r. kath. templom fel vannak díszítve és lobogózza. Ma este a nagy, holnap este pedig a munkás dalárda ad szerenádót. Holnap este 7 órakor lampionos menet is lesz. Kedden reggel H.-Pályiba megy a bíboros és ott is béralkol fog.

— **Ki lesz a főgondnok?** Kellemetlen benyomást keltett városunkban az a hír, hogy a debreczeni ev. ref. egyháztanács holnap a maga szavazatait Thaly Kálmán országgyűlési képviselőre fogja adni gr. Degenfeld S. József főispán ellenében, a kire pedig még az egészen független h.-bőszörményi és szoboszlói egyháztanács is rászavazott. Ugy tudjuk, hogy ez már bevégett tény s a debreczeni egyház csakis azon esetben szavaz gr. Degenfeld főispánra, ha az esetleges második szavazásnál Ura y Imrével marad. Remélhetőleg erre nem kerül sor, mert a főispán az első szavazásnál megnyeri a többséget. Ténynek vehetjük, hogy az egyházkerületi főgondnok gr. Degenfeld főispán lesz, a ki nem érdemelte meg, hogy éppen a debreczeni egyháztanács mellőzze Thalyval szemben, a ki igen derék uri ember s bár követte a városnak, de még sincs úgy összeforva e várossal és ennek érdekeivel, mint gr. Degenfeld József.

— **Ünnepelő kegyelet.** Szép ünnepély színhelye volt hétfő délután a kollégium emlékkertje a hol a gályarabságot szenvedett protestáns lelkészek emlékszóla mellett ennek leleplezésének első évforduló napján Jánossy Zoltán, a kütföldi egyeteméről visszatért jeles képzettségű ifjú teológus és Kovács Kálmán hittanhanglító szavaltak, a főiskolai kántus pedig alkalmi dalokat énekelt. Nagy közönség volt jelen, mely együtt énekelte nagy hitbuzgósággal vallásos szép énekeinket.

— **Hát ez miről jó?** Régi és igazolt óhajta valóstítottak meg a városházán, a mikor az új szervezési szabályzatot óriás munkával megalkották, hogy a város közigazgatása legyen valahára az idők szellemének megfelelő. E szabályzatot, mely auyagi teherrel is jár, megfellebbezték s most Thaly Kálmán vezetése alatt hat g a z d a g polgár kérte P e r c z e l belügyminisztert, hogy meg ne erősítse. De hát mire való volt akkor új szabályzatot követelni?

— **Ismerkedési estélyt** rendezett Komjáthy János az új szinagazgató beérkezett szintársulata tagjaival, melyre meghívta a helybeli szerkesztőseket és a szinügyi bizottságot. Az „Angol királynő” nagy termében lefolyt estélyen pompás vig hangulat uralkodott s Márk Endre ügyvéd mondta az első felköszöntőt Komjáthyra, mint olyan szinagazgatóra, a kire reg vá Debreczen. Dr. Nagy Zsigmond a szintársulatot köszöntötte fel, mire egyik nőtag válaszolt. A jökedy annyira fejlődött hogy az urak és hölgyek egyenként énekeltek egy-egy kedvenc dalt. D a j n a (Balog) Bandi pedig

a messze földről hazakerült híres gordonkás művész játékával emelte az est érdekességét.

— **A szüreti mulatság,** melyet az iparos ifjuság egyesülete rendezett Kiss Sándor előnkölete alatt, fényesen sikerült. Csak egy volt a baj! Oly sokan voltak, hogy táncolni is alig lehetett.

— **Kapunyítás.** Színházunkban ma este kezdődik meg az 1896/7-diki szinidény. A fiatal szinagazgató sok lelkesedéssel készítette elő ügyeit s mint a remények sejtene engedik, érdekes időnyre van kilátás. — A színészek 2—3 egyén kivételével mind újjak és így méltán keltik fel az érdeklődést. Ma a Verő György alkalmi darabját, az „1000 év”-et adja elő a társulat. A bérlet okt. 1-én kezdődik. Kívánjuk, hogy a mily szép remények közt indul meg a társulat hajója, oly meglepéssel járja be nemcsak az első, de a többi éveket is.

— **Maróczy János nyugalomban.** Nagy-Váradi társadalmának egyik igen kedvelt tagja a buzgó zenekedvelő Maróczy János ki 42 éven teljesítette buzgóan teendőit mint pénzügyi hivatalnok és ennek egy részét Debreczenben töltötte el nyugalomba vonul. A pénzügyminiszter erről hivatalos leiratban értesítette Maróczy Jánost és a pénzügyigazgatóságot, a mely szerint a nyugalomba vonuló hivatalnok pénzügyi titkári teljes fizetését fogja élvezni. Szívöl kívánjuk, hogy a Debreczenben sokak által szeretett s nagyrabecsült J a n o s bátyánk, kihez szerkesztőségünk több tagját a legszebb emlékek kötik, sokáig a legnagyobb boldogságban élvezze jól kiérdemelt nyugdíját.

— **Ma 26-án este** az „Arany Bika” disztérmeben a fürdőből hazatért debreczeni szép leányok tiszteletére zártkörű házias mulatság rendeztetik. A mulatság kezdete pont 8 órakor.

— **Eljegyzés.** A l t m a n n Irma k. a. t. özv. Altmann Józsefné szeretetreméltó leányát dr. Altmann Béla orvosnak nővérét B e e r Ede kereskedő Szatmárról eljegyezte. Gratulálunk a szép frigyehez.

— **Lesz-e sertésvásár?** Az országos vásár küszöbén sajnálattal írhatjuk, hogy most sem lesz tudtunkkal sertésvásár s ilyenre ez évben bajosan is számíthatni. Ugy véljük pedig, hogy megnyitható volna az, de csak is a helyben tartott sertésekre nézve. A zsírozó már is oly drága, a minő soha nem volt.

— **Gyász.** Egy régi nagy kereskedőnk, egy honfui és polgári erényekben gazdag férfiú S t e n c z i n g e r Károly fejtezte be hosszú és boldog életét e hó 23-án. Az agg férfit pénteken temették el s temetésén nagy közönség vett részt. — Béke poraira.

— **A budapesti Plasticon** újabb látványossággal gyarapodott. A budhisták tanát a lélek-vándorlásról mutatja be megérzékítve, nagy feltűnést keltve.

— **Alföldy Károly** tánciskoláját szept. hó 19-én, szombaton, nyitotta meg. Beiratások eszközölhetők lakásáé, Nagypéterfia-utcán 980. szám, saját ház.

— **Országos vásárunk.** Dienes napján a s á r. 1896. szeptember 28. 29. hétfő, kedd, 30. szerda: bór, gypju, méz, dió stb. továbbá toll, iparczikkek, gabonaművek és mindenféle terményvásár. — Október 1., 2. csütörtök, péntek juhvásár. — 4. 5. vasárnap, hétfő lóvásár. — 5. 6. hétfő, kedd baromvásár.

— **Rövid hírek.** Kiss Áron ref. püspök és gr. Degenfeld S. József a Vaskapu megnyitása ünnepélyére elutaztak. — Az ev. ref. lelkesi vizsgák e héten voltak a főiskolában. Az eredmény kiváló. — Tápai Mihálynak a csoda doktornak nem adott a tanács engedélyt az itteni letélelésre, mert nem tudott kellő jövedelmet kimutatni. — A b á b a k é p e z d é b e a felvételért október 1-sőig lehet folyamodni. — A közraktár mult üzleti éve 7428 frt nyereséget eredményezett. — Kiss Áron püspök új káplánja B é l t e k y Lajos lett. — Özv. S z t a n ó Jánosné e hó 20-dikán, élte 78-dik évében elhalt. — Dr. K. Tóth Mihály ker. r. alkaptány külföldi tanulmány útra ment. — Gr. Degenfeld Pál a b.-újvárosi járás tb. főszolgabírója, szolgabírói állásáról lemondott. — E hó utolsó két napján a vármegyénél jegyzői vizsga lesz. Két jelentkező van. — H a r a n g o z ó János ács segédt barátja Kozák Antal kőműves segéd, szőlőalkozás közben súlyosan megszurkálta egy zsebkéssel. — A k á d a s - u t c z a lakói folyamodtak, hogy utcájok aszfalt járdával láttassék el; a költség felét fizetik. — A helybeli vendéglők ipartársulatot akarnak létesiten. — Nagy Imre színész kis leánya O l g a, e hó 23-kán elhalt. — V á r o s i közgyűlés lesz e hó utolsó napján, melyen több telek megvételére lesz szavazás. — Ö z v. Hochenselné pálinkát árul a vasuti raktár előtt; Tóth Ferenc csősz oda ment inni s ivás közben a hóna alatt levő fegyverrel elsült s az asszony halva esett össze. — Nagy Sándor 16 éves helybeli V. gimn. tanuló pisztolyal agyonlőtte magát. — A l ö v é s z - t á r s u l a t tekepályáján nagy teke-verseny van folyamatban. — S z e n t g y ö r g y i Lajos helybeli születésű itteni főhadnagyot a vezérkari tisztképző iskolába vezényelték. — B a l a s s a József reáliskolai tanárt Budapestre helyezték át. — B o r o s Györgyné árok-utczai háza e hó 23-kán leégett. — A helybeli főgimnáziumba 738 növénnek iratkozott be. — A m i n i s z t e r a városnak meghagyta, hogy a tanyai kutyák is megadóztatandók, a nyájörző ebek kivételek.

Ingatlanok forgalma.

(A debreczeni kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál).

— 1896. szept. 1—24-ig. —

Kiss Kálmán veszi Kiss Mária Nagy Lajosnétól ennek ondódi földjét 750 frtért.

Dóri János veszi Szekeres János és nejétől ezeknek téglakerti szőlőjüket 600 frtért.

Bőszörményi Imre és neje veszik Polgár Sándor ugys mint kk. Halász Árpád gyámjától ennek kőntőskerti szőlőjét 2116 frtért.

Tömeges bevásárlás folytán
feltűnő olcsón
ajánlja a legjobb minőségű
ZSEBÓRÁKAT
1 évi jótállással,
szebbnél szebb ékszerujdonságokat
LOFKOVITS ARTHUR

ÓRAS ÉS ÉKSZERÉSZ, DEBRECZEN, FŐPIACZ.

1 nikl férfi remontoir óra	5 ft.	1 divatos arany női mellű	6 ft. — kr.
1 acél " " "	6 "	1 " " férfi	4 " — "
1 ezüst " " "	6 "	1 valódi gyémánt gyűrű	6 " — "
1 tula " " "	10 "	1 tömör arany gyűrű	3 " — "
1 arany női remontoir óra	12 "	1 valódi ezüst lánc	1 " 20 "
1 " férfi	22 "	1 pár arany női függő	2 " 50 "
1 ezüst női	7 "	1 " gyermek függő	1 " 10 "
1 acél " " "	6 "	1 " valódi gyémánt függő	9 " — "
13 próbás ezüst gyermektartó	24 "	14 kar. arany karék	8 " — "
13 próbás ezüst gyermekező eszköz	4 "	Divatos ezüst broche	1 " — "
13 próbás ezüst ózúktartó	28 "		

Ékszergyártás, töri zománcozás, óra javítás, vésnök munkák.

Kiadó bolthelyiség.

Karczagon a legjobb forgalmu utcán 2 bolthelyiség, 4 szobából, egy konyha, pincze és kamara helyiségből álló lakosztály bármiféle kereskedésnek igen jutányos ár mellett bérbe kiadó. Különösen vas- és fűszerkereskedésnek ajánlható, mivel a városban csak egy vaskereskedés van. Ugyazintén rőfös kereskedésnek is a legmelegebben ajánlható. Értekezhetni: Kiss G. Sándor úrnál Karczagon és lapunk kiadó hivatalában. (187)2—3.

Valódi asztali bor.

Saját termései tisztánkezelt boraimnak elárúsítását megkezdtem s azt a n. é. közönségnek forgalomba bocsátom, mely folyton kapható lesz üzlet-helyiségemben.

1 literes üvegben 30 krajczár.
1/2 " " 15 "
ezen árakban az üveg bele nem értendő.

Tisztelettel
Kovács Mihály

fűszerkereskedő,
(192) 2—3 kis-piacz Tisza-palota.

Ifj. PÁJER JÓZSEF

ÜVEG-, PORCELLÁN-, LÁMPA- ÉS KONYHA
BERENDEZÉSI NAGY RAKTÁRA
Debreczenben.

Üzlethelyiség: Főpiacz, Kossuth-utca sarkán.

Van szerencsém egy a helybeli, mint a vidéki nagyrődemű közönség becses tudomására hozni, hogy az idény beálltával dúsan összeállított **lámpa-raktárt** rendeztem be.

Tartok raktáron minden jó hírnevű gyártmányu álló- és függő-lámpákat a legjobb égőkkel ellátva, egész gyári áron, ugymint **Ditmár-féle nap kometten baku, dupla és a 30—40 gyertya lángu meteor-égőkkel**, melyeket eladás előtt mind kipróbálva szolgálok.

Tartok raktáron igen finom szövésű **kanócokat, lámpa-ollókat, lámpaüveg-keféket, petroleum-kannákat** s minden egyes lámpa-részeket.

Ajánlom továbbá gazdagon berendezett raktáramat, u. m.: **ét-, thea-, kávé-, moca-, mosdó- és üveg-készleteimet** francia, angol s több hazai kivitelben igen jutányos áron.

Berndorfi evőeszközöket, dísz tárgyakat, úgy china-ezüst, mint alpaccában árjegyzék szerint, továbbá: csont- és fanyelű asztali- és dessert-késeket, mosdó-szálakat minden kivitelben.

Szobadíszítéshez nagyválasztékban szolgálhatok **majolika- és terakotta-vázákat és korszókat**, ugyazint **faldíszeket és szobrokat** minden nagyságban.

Ajánlom továbbá az abaujmegei majolikagyár szépkivitelű árú bizományi raktárát, a mely gyártmányból dúsan el vagyok látva. — Konyha berendezéshez minden ahhoz való kellékekkel a legolcsóbb árak mellett szolgálok.

Menyasszonyi kelengye bevásárlásnál kamatot enged-ményenyezek, vidékre csomagolást, ládát, nem számítok.

Vidéki megrendeléseket a csomagolásnál a legnagyobb gond fordítatik, az úton történendő esetleges kárért felelősséget válllok.

A nagyrődemű közönség szives bizalmát kérve

maradok kiváló tisztelettel

(189) 2—12. **ifj. Pájer József.**

LAMBRECHT

AZONNAL SZÁRADÓ

PADLÓFÉNYMÁZA,

ELÉRHETETLEN KEMÉNYSÉGÜ, POMPÁS FÉNNYEL.

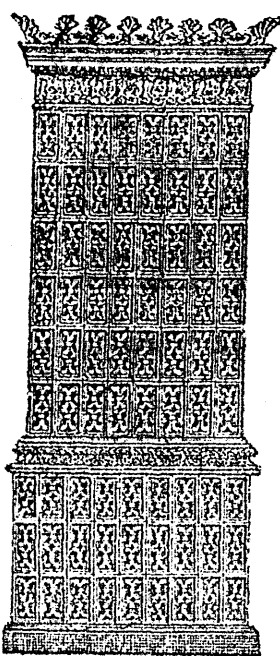
EGYEDÜLI RAKTÁR DEBRECZEN RÉSZÉRE

SZABÓ ZSIGMONDNÁL.

(147) 6—6.

Van szerencsém a

„debreczeni első terrakotta-, majolika- és kályhagyár”

készítményeit u. m.: égetett anyag épületi díszítményeket (terrakotta), díszedényeket (majolika), tűzálló anyagból készült közönséges edényeket, valamint nagyválasztékú ó-német-, svéd-, díszes porcellán-, cserép- és majolika-kályhákat, kandallókat, fűrdőkád és falburkoló fayence lemezeket, agyagsöveket és mindennemű szobrászati czikkeket, jutányos áron és jótállás mellett a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani.

Ezen új gyár készítményei, melyek mind hazai és külföldi legjobb minőségű anyagok felhasználásával, kellő szakerők alkalmazásával állítatnak elő, szépség és jószág tekintetében a legjobb hírv gyárak készítményeivel a versenyt kiállják. — Olcsóság tekintetében pedig felülmulthatatlanok.

Bármely különleges tárgyak rajz vagy fénykép után előállítatnak. A gyár a legnagyobb megrendelésnek is eleget képes tenni.

Gyártelep és raktár: a Boldog-kert elején, a vaspálya udvar és csolnakázó tö szomszédságában; a hol a tárgyak megtekinthetők és megrendelhetők. Telefon szám 187.

Belső iroda: Sz.-Anna-utca 2524. sz. a. Telefon 188.
Belső raktár: Főpiacz, Stenczinger Károly ur házában.

Tisztelettel

Tóth Kálmán

építész-mérnök.

(29 — ?)

Ujdonságok azértollakban.

Alapítva 1843.

Carl Kuhn & Co.,
BÉCS.

Nr. 233 F.
Lohengrin-toll,

num-Bonum-toll rendkívül tartós, szürke, 1 tucatonként csomagolva.

Nr. 358. Hercules-toll,
rendkívül erős, majdnem el-

pusztíthatatlan toll, szürke,
Nr. 554 EF. Al. ugynevezett

Aluminium női-toll,

Kapható minden jobb papir- és írósz-kereskedésben. (144.) 5—12.

remekül reápréssell haty-

tyuval; igen erős Mag-

különösen sok íráshoz

alkalmas.

kiváló finom hegygyel,

aluminium-színű.

Ujdonságok azértollakban.

Bérbeadás.

Biharmegye Hosszúpályi határban fekvő
Szabó-tisztai birtokrész
jövő év Márczius 1-től hat évre bérbe adandó.

Faeladás.

Ugyancsak a Szabó-tisztai erdőben 313 öl
hasábfa és 117 öl gömbölyű fa
eladó.

A közelebbi feltételek gróf Zichy Géza tetétleni
tisztartóságánál megtudhatók. (185.) 3—3.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyártók Budapest Váci-körút 63. sz.

Locomobill és gőzcsepplőgép-készítők

2 és 3 vasú elék

Egyedemes acél-elék

és minden egyéb

Részletek árjegyzékét kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.